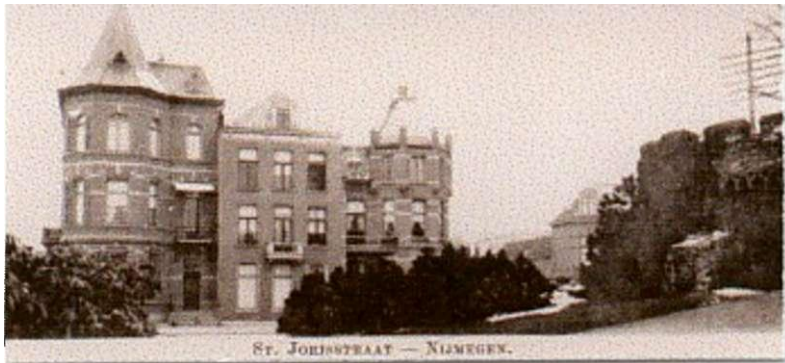

THE NOORDUYN-NORSEMAN STORY

H. Jacobs

Er zullen niet veel Nijmegenaren meer zijn die de huizen op onderstaande foto zullen herkennen. Het betreft hier panden in de St.Jorisstraat die tijdens het fatale bombardement in 1944 verwoest werden.

Op nummer 30 werd op 6 april 1893 Robert, Bernard, Cornelis Noorduyn geboren. Hij was de zoon van de Nederlander Bernardus Noorduyn en diens Engelse echtgenote Harriet Ellen Churchill. Tot 1898 werd dit pand door de familie Noorduyn bewoond, daarna kwam de verhuizing naar Wolfskuil 77 B.

Anthony Fokker en Frits Koolhoven zijn twee zeer bekende Nederlandse luchtvaart pioniers, maar de derde, Robert Noorduyn is vrijwel onbekend en dus ook onbemind.

Ofschoon hij vloeiend Nederlands, Duits en Frans sprak, beschouwde hij Engels toch als zijn moeder taal en na afronding van zijn studies vertrok hij in 1914 naar Engeland.

Hij koos voor de vliegtuig industrie en werkte o.a. bij Sopwith Aviation, Armstrong Whitworth en British Aerial Transportation. Toevallig was bij deze laatste firma een zeer bekende Nederlander de manager, namelijk Frits Koolhoven en vooral bij deze firma was Robert Noorduyn zeer betrokken bij het ontwerpen van vliegtuigen voor commerciële doeleinden.

In 1920 vertrok hij naar de Verenigde Staten en werd aangesteld als manager van het Fokker filiaal in Teterboro, New Jersey.

Zijn eerste succes was de omschakeling van de eenmotorige Fokker F 7 naar de drie motorige Fokker. Eveneens was hij verantwoordelijk voor het ontwerp van de zeer degelijke en zeer populaire Fokker Super Universal.

Canada Post heeft er een speciale zegel aan gewijd, Michel 852, uitgegeven op 5 oktober 1982.

De hier afgebeelde G-CASK moest tijdens een vlucht van Winnipeg naar Cambridge Bay in de North West Territories daar achter gelaten worden. Elf maanden later werd het weer terug gevonden en de motor startte meteen. !!! Een ander exemplaar dat in de Burnside River terecht kwam startte na de redding ook weer meteen.

Uiteindelijk vertrok Robert Noorduyn in januari 1934 naar Montreal in Canada om daar zelf vliegtuigen te gaan bouwen.

Op de bovenste verdieping van het Canada Cement Building, gelegen aan het Philips Square in Montreal werd de Firma Noorduyn Norseman Aircraft Ltd. opgericht met als doel: Het ontwerpen en bouwen van de "Noorduyn-Norseman" het eerste vliegtuig speciaal ontworpen en gebouwd voor vluchten door Canadese "bush pilots" (bush = wildernis).

Noorduyn en zijn staf besloten dat het vliegtuig aan vijf voorwaarden moest voldoen:

Het moest gemakkelijk en veilig zowel op water, sneeuw als ruige landingsstrippen kunnen landen.

Het moest in staat zijn om een grote variëteit en hoeveelheid van goederen te vervoeren, maar ook moest het snel tot passagiers accommodatie kunnen worden omgezet.

Het moest een uitstekend uitzicht vanuit de cockpit hebben, niet alleen voor normale vluchten, maar ook voor zoek- en reddings acties.

Het moest heel gemakkelijk te repareren en te onderhouden zijn met een minimum aan gereedschappen en ruimte.

De cockpit moest plaats bieden aan twee personen daar destijds nog geen moderne navigatieapparatuur en betrouwbare kaarten bestonden.

De eerste vlucht vond plaats op 14 november 1935 maar door de slechte economische toestand destijds werden er maar weinig "Norsemannen" geproduceerd.

Zij werden hoofdzakelijk gebruikt om mensen en vracht naar moeilijk bereikbare gebieden, vooral in het hoge noorden, te vervoeren, vandaar de naam "bushplane" en "Norseman" en het was zeer geliefd bij de bush piloten.

De Canadese luchtmacht bestelde 69 vliegtuigjes die gebruikt werden als trainers.

Canada Post heeft ook aan dit vliegtuig een speciale zegel gewijd, Michel 851, eveneens uitgegeven op 5 October 1982. De hier afgebeelde CF-SAM was het eigendom van de Saskatchewan Government Air Ambulance Service.

Toen WO II uitbrak veranderde de situatie drastisch want toen werd de Norseman door de Amerikaanse luchtmacht "geadopteerd" en in dienst genomen als licht transport toestel.

U ziet hier de UC-64As afgebeeld waarvan er maar liefst 762 gebouwd en door de Amerikanen in gebruik werden genomen.

Niet alleen "Norsemannen" werden door Noorduyn Aircraft gebouwd, wat dacht U van de Harvard vliegtuigen die voor piloten opleiding werden gebruikt ? 2590 exemplaren werden er door Noorduyn vanaf 1940 gebouwd en een groot aantal hiervan vliegt nog steeds.....!!!!

Robert Noorduyn overleed op 22 februari 1959 in zijn huis in South Burlington, Vermont, VS en eveneens in 1959 werd de productie van de Noorduyn Norseman stop gezet, maar hij werd niet vergeten.

Duizenden Nederlanders, waaronder natuurlijk ook vele Nijmegenaren, passeren jaarlijks hetzij zakelijk of privé de aankomst en vertrek hallen op het vliegveld in Montreal, Canada, thans bekend als Montreal-Pierre Elliott Trudeau International Airport, voorheen Dorval Airport.

Slechts weinigen weten dat zich hier een plaquette bevindt onthuld op 19 februari 1979 door Mr. Austin Latremouille, destijds president van Noorduyn-Norseman Aircraft Ltd, ter ere van een groot Nijmegenaar, de wereld beroemde vliegtuigbouwer Robert Noorduyn.

De "Norsemannen" hebben in meer dan 60 landen gevlogen en wij zien hier b.v. een Norseman afgebeeld op een zegel van de Falkland Eilanden, uitgegeven in 1969

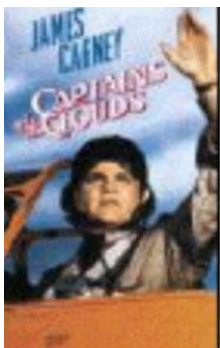
Red Lake in Ontario, Canada, noemt zich heel trots de Noorduyn-Norseman hoofdstad van de wereld en daar is ook het Norseman Heritage Park gevestigd.

Het park is gemakkelijk te vinden vanwege de gele Norseman die, hoog op een voetstuk, aan de ingang van het park staat.

Als U in Uw Google zoekmachine <http://www.red-lake.com/> in tikt krijgt U een schat van informatie omtrent dit fameuze vliegtuigje.

Als U weer eens gaat vliegen en U krijgt een maaltijd aan geboden is de kans groot dat deze uit een Noorduyn - Norseman keuken komt. Ook worden door deze firma, thans Noorduyn-Norseman Inc. geheten en gevestigd te St.Laurent, bij Montreal, babybedjes en stretchers, speciaal voor gebruik in vliegtuigen gefabriceerd.

Een Norseman was "de Ster" in een 1942 Warner Brothers film met James Cagney getiteld Captains of the Clouds.

En in Nederland ? Er bevindt zich een Norseman in het Aviodrome in Lelystad. Het is de voormalige F-AZBN, dat overgenomen werd van de Amerikaanse luchtmacht, dat daar thans gerestaureerd wordt en ooit weer het luchtruim zal kiezen.

Dit artikel is tot stand gekomen dankzij de welwillende medewerking van de zoon van Robert Noorduyn, Robert Hancock Noorduyn in de V.S. en diens kleindochter, Ms. Julie Briggs, die ook een website betreffende haar overgrootvader heeft gemaakt: <http://www.noorduynnorseman.com/> alsmede de Hr. Henk Rullmann van het gemeente Archief in Nijmegen.

Allen HARTELIJK DANK!!!

(de auteur heeft dit artikel eerder in Brepost geplubliceerd en de tekst voor Novioposta aangepast)